

INHOUD HANDLEIDING WOORDENSCHAT

GROEP 3

WOORDENSCHAT

Inleiding

- Inleiding Woordenschat
- Schema woordplaten
- Algemene instructie woordplaten
- Grotere thema's

Instructie per woordplaat

- Instructie per woordplaat, inclusief verhaal

Kopieerbladen woordenschat

- Kopieerbladen met de detailplaatjes per woordplaat

MR052301

© Kluitman Educatief B.V.

Omslag: Petra Gerritsen

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

www.actieflerenlezen.nl

TABBLAD

WOORDENSCHAT

Inleiding

Inleiding Woordenschat

Logo

De lessen Woordenschat zijn te herkennen aan het dit logo:

Doel

Het doel van de lessen Woordenschat is de woorden passend bij het thema aan te bieden, te oefenen en te consolideren door ze actief te gebruiken in verschillende verwerkingsvormen.

Inhoud

Het onderdeel woordenschat bestaat uit 42 thema's, passend bij de belevingswereld van leerlingen in groep 3.

Het aantal 42 is passend voor een schooljaar van 42 weken, bij een korter schooljaar kan er een keuze gemaakt worden welke thema's er aangeboden worden. Ook is het mogelijk enkele thema's te clusteren.

Per thema is er een illustratie in het woordplatenboek, die ook op het digibord afgebeeld kan worden, en een voorleesverhaal. De gebruikte woorden bij de thema's komen uit de WAK-lijst voor groep 3.

De illustraties voor de woordplaten zijn gemaakt door verschillende illustratoren van kinderboeken. De uitvoering en stijl van de illustratoren zijn heel verschillend, waardoor elk kind zich aangesproken kan voelen tot de aangeboden platen. Aan de linker- en rechterzijde van elke plaat zijn 10 vakjes geplaatst met daarin een fragment uit de plaat met de afbeelding van een concreet voorwerp.

Daarnaast zijn er in elke plaat verbindende elementen die, net als de vakjes, terugkomen. Dit zijn Vlam, het parse draakje, 3 verstopte letters die samen een woord vormen en enkele grapjes.

Het eerste thema, de eerste schooldag, wordt als eerste aangeboden, omdat hier kennisgemaakt wordt met de personages Pip, Raf en juf Jet die ook voorkomen in de lessen Technisch en Begrijpend lezen.

Alle overige thema's kunnen door elkaar gebruikt worden, waarbij het mogelijk is om thema's te clusteren, of aan te bieden op het moment passend bij een seizoen, feest of andere gelegenheid. Hiervoor zijn suggesties opgenomen in de handleiding.

>> VERVOLG >> >>

De methode bestaat uit:

- Een woordplatenboek voor elke leerling.
- Deze handleiding met:
 - * een algemene handleiding;
 - * een lijst met alle thema's om bij te houden welke thema's behandeld zijn;
 - * suggesties om thema's te clusteren;
 - * een handleiding per les met het voorleesverhaal;
 - * een kopieerblad bij elke les met in kleur de kleine afbeeldingen uit de illustratie.

Afbeeldingen van de illustraties bij de thema's zijn beschikbaar voor het digibord.

In de handleiding bevindt zich een lijst waarop bijgehouden kan worden van welk thema de plaat en/of het verhaal aangeboden is.

Woordenschat wordt spelenderwijs aangeboden met veel actieve opdrachten om met elkaar het actieve taalgebruik met betekenis te stimuleren.

Aan elk thema wordt vijf dagen gewerkt, waarbij op elke dag van de week gestart kan worden. Elk thema wordt geïntroduceerd door het aanbieden van de woordplaat of door het voorlezen van het themaverhaal. Het verhaal is geen letterlijke beschrijving van de illustratie, ze staan in feite los van elkaar.

Zo is het mogelijk om meer themawoorden te gebruiken.
Het is mogelijk de activiteiten van dag 1 en dag 2 om te wisselen.

Dagelijkse praktijk**• Dag 1**

Het thema wordt geïntroduceerd aan de hand van de illustratie op het digibord. Gestart wordt met het benoemen van het thema en het ophalen van de voorkennis over het betreffende thema. Daarna worden de verstopte letters gezocht, het woord gemaakt, de grapjes en Vlam het draakje gezocht. Ten slotte worden de woorden uit de vakjes benoemd en gezocht in de plaat. De leerlingen kunnen ook meekijken in hun eigen woordplatenboek.

• Dag 2

Het themaverhaal wordt voorgelezen. In dit verhaal zijn zowel abstracte als concrete woorden van het thema verwerkt. De verhalen zijn geschreven door verschillende kinderboekenschrijvers. Na het voorlezen van het verhaal wordt dit kort nabesproken/samengevat.

• Dag 3/4/5

Tijdens de overige lesmomenten van het thema zijn de leerlingen actief bezig met het oefenen van de concrete en abstracte woorden uit het thema. Dit kan kort klassikaal, in tweetallen, in het tafelgroepje, of in circuitvorm. Bij de verwerking kan gebruik gemaakt worden van diverse werkvormen uit het coöperatief leren. Eventueel kunnen de activiteiten van dag 3/4/5 geclusterd op één moment aangeboden worden.

>> VERVOLG >> >>

Activiteiten

Uit de volgende activiteiten kan een keus gemaakt worden:

- Het verhaal navertellen.
- Zelf een verhaal bedenken met de concrete en abstracte woorden.
- Oefenen met de woorden in het woordplatenboek/de kaartjes uit de kopieermap door middel van:
 - * benoemen;
 - * memory;
 - * raad je plaatje;
 - * auditief geheugen trainen: één leerling benoemt 3 kaartjes na elkaar, de andere leerling ziet de kaartjes niet, en herhaalt de woorden. Deze activiteit kan ook zonder kaartjes, maar met het woordplatenboek;
 - * visueel geheugen trainen: leg enkele kaartjes op de tafel, bedek ze of draai ze om en noem op welke er lagen.
- Leg op een dienblad voorwerpen uit het thema. Dit hoeven niet dezelfde woorden te zijn als uit de vakjes. Bijvoorbeeld bij de eerste woordplaat: schrift, puntenslijper, paperclip, elastiekje, perforator. Vraag de leerlingen eventueel om zelf van huis iets voor op het dienblad mee te nemen.
- Liedjes/rijmpjes/opzegversjes over het thema.
- Prentenboeken/informatieve boeken die aansluiten bij het thema.

Overige suggesties

- Een plank/tafel/hoekje inrichten met (extra) voorwerpen uit het thema. Het is leuk om de leerlingen hierbij actief te betrekken. De leerlingen kunnen ook zelf voorwerpen meenemen.
- De lessen handvaardigheid, tekenen, muziek en drama aan laten sluiten bij het thema.
- Soms is er een subthema in een verhaal (bijvoorbeeld vriendschap, omgaan met teleurstellingen), waarbij ook de les sociale vaardigheden aan kan sluiten.

Toetsen

Er zijn geen toetsen gemaakt bij het onderdeel woordenschat.

Het is belangrijk dat de leerlingen leren actief bezig te zijn met taal, en de verworven woorden en begrippen gebruiken. Een goede woordenschat en het actief kunnen gebruiken ervan is een voorwaarde voor het begrijpen van teksten.

Het is wel van belang dat de leerlingen geobserveerd worden en eventueel extra instructie krijgen bij het aanleren van de vaardigheden aan de instructietafel.

>> VERVOLG >> >>

Remediëren/extra instructie

Wanneer bij het observeren blijkt dat leerlingen moeite hebben met het aanleren en gebruiken van nieuwe woorden, kunnen zij aan de instructietafel begeleid worden bij activiteiten.

Differentiëren

Bij woordenschat is het nog niet mogelijk om veel te differentiëren. Het is de vraag of leerlingen met een grotere woordenschat ook bedreven zijn in het actieve gebruik ervan of dat dit alleen een passieve vaardigheid is. Wanneer blijkt dat leerlingen beschikken over een grote actieve woordenschat en de aangeboden woorden van het thema actief beheersen, is het mogelijk dat zij extra concrete en abstracte woorden uit de plaat en bij het thema zoeken. Zij kunnen ook als maatje een andere leerling helpen bij het inoefenen van de woorden. Bij de verwerking van de aangeboden woorden zijn veel spelvormen mogelijk, die ook een beroep doen op sociale vaardigheden van de leerlingen.

Samenvatting

- * 5 lessen per week (2 x 30 minuten, 3 x 15 minuten)
- * les 1 woordplaat of verhaal, 30 minuten
- * les 2 verhaal of woordplaat, 30 minuten
- * les 3 verwerking, 15 minuten
- * les 4 verwerking, 15 minuten
- * les 5 verwerking, 15 minuten

Benodigde materialen

- Woordplaten op het digibord
- Woordplatenboek per leerling
- Voor de verwerking:
 - * plaatjes uit de kopieermap, van tevoren kopiëren en lamineren;
 - * concrete voorwerpen uit het thema, een dienblad, een doek;
 - * prentenboeken, informatieve boeken over het thema, liedjes, opzegversjes.

Schema woordplaten

Voor wie de platen door elkaar gebruikt:

Titel woordplaat	Plaat / datum	Verhaal / datum
1 eerste schooldag		
2 hier woon ik		
3 gymzaal		
4 zwembad		
5ierendag		
6 kinderboekenweek		
7 herfst		
8 muziek		
9 markt		
10 bij de dokter		
11 piratenschip		
12 klussen		
13 werkplaats met auto's		
14 Sinterklaas		
15 bakken		
16 restaurant		
17 kerst		
18 oud en nieuw		
19 verkleeden		
20 winter		
21 supermarkt		
22 uitvinder		
23 beroepen		
24 museum		
25 kleding		
26 carnaval		
27 kinderboerderij		
28 lente		
29 ridders		
30 kriebelbeestjes		
31 vrijmarkt		
32 sloot		
33 dierentuin		
34 polder		
35 vervoer		
36 schoolreis		
37 zomer		
38 je lichaam		
39 verjaardagsfeest		
40 toneel		
41 tas inpakken		
42 op vakantie		

Algemene instructie woordplaten

Doel van de lessen

Het actief kunnen benoemen, omschrijven en in een goede context gebruiken van de aangeboden woorden van het thema.

Duur van de lessen

Het thema wordt in 5 lessen gedurende de week aangeboden: twee lessen van 30 minuten en drie lessen van 15 minuten.

Lesmoment 1: Introductie van het thema met behulp van de woordplaat

Laat de themaplaat zien op het digibord. Bespreek de woorden uit de vakjes en laat daarbij de leerlingen een actieve rol spelen.

Let op dat de voorwerpen niet alleen aangewezen worden op de grote plaat, maar dat het betreffende woord ook benoemd wordt door de leerkracht en nagezegd wordt door de leerlingen.

Bijvoorbeeld: het is een beker. De beker staat op de tafel voor in de klas, naast de rugzak. Zoek ook naar Vlam het draakje, het verstopte woord en (eventuele) grapjes in de woordplaat.

Lesmoment 2: Voorlezen van het themaverhaal

Lees het themaverhaal uit de handleiding voor. Leg uit dat het verhaal gaat over het thema van de woordplaat, maar niet altijd een letterlijke beschrijving is van de illustratie.

Lesmoment 3: Zelfstandig oefenen van de woorden

De leerlingen nemen hun eigen woordplatenboek voor zich en oefenen zelfstandig de woorden. Dit doen ze door de afbeeldingen in de vakjes op te zoeken en ze te benoemen op de wijze zoals voorgedaan is bij lesmoment 1. Dit kan in tweetallen gedaan worden.

Lesmomenten 4 en 5: Actief bezig zijn met de woorden

Tijdens de overige lesmomenten van het thema zijn de leerlingen actief bezig met het oefenen met de concrete en abstracte woorden uit het thema. Dit kan kort klassikaal, in tweetallen, in het tafelgroepje of in circuitvorm. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van diverse werkvormen uit het coöperatief leren.

Maak een keuze uit de volgende activiteiten:

- Het verhaal navertellen of zelf een verhaal bedenken met de concrete en abstracte woorden.
- Oefenen met de woorden in het woordplatenboek.
- Oefenen met de kaartjes uit de kopieermap door middel van:
 - * omschrijven;
 - * benoemen;
 - * memory;
 - * raad je plaatje;
 - * auditief geheugen trainen in tweetallen: één leerling benoemt 3 kaartjes na elkaar, de andere leerling ziet de kaartjes niet, en herhaalt de woorden. Deze activiteit kan ook zonder kaartjes, maar met gebruik van het woordplatenboek;
 - * visueel geheugen trainen: leg enkele kaartjes op de tafel, bedek ze of draai ze om en noem op welke er lagen. Dit kan ook met een dienblad met concrete voorwerpen passend bij het thema, het hoeven niet dezelfde woorden te zijn als uit de vakjes.
- Prentenboeken/informatieve boeken/liedjes/opzegversjes.
- Naspelen van het verhaal, of een drama-opdracht over het thema.

>> VERVOLG >> >>

Remediëren/Extra instructie

Wanneer bij het observeren blijkt dat leerlingen moeite hebben met het aanleren en actief gebruiken van nieuwe woorden, kunnen zij aan de instructietafel begeleid worden bij de bovengenoemde activiteiten.

Differentiatie

Als er leerlingen zijn die zowel een grote concrete als abstracte woordenschat hebben én in staat zijn hier actief en in grammaticaal goede en volledige zinnen gebruik van te maken, kunnen zij:

- zoeken naar meer abstracte en concrete woorden in de plaat;
- als maatje andere leerlingen helpen bij het oefenen van de woorden.

Extra

Het thema van de week kan, indien mogelijk, ook gebruikt worden bij de lessen

- sociale vaardigheid;
- tekenen/handvaardigheid;
- wereldoriëntatie;
- techniek;
- muziek/drama.

Grotere thema's

De thema's van de woordplaten kunnen soms geclusterd worden om zo aan te sluiten bij één groter thema. Mogelijke combinaties:

De seizoenen: 7 (herfst), 20 (winter), 28 (lente) en 37 (zomer)

School: 1 (eerste schooldag), 3 (gymzaal), 6 (kinderboekenweek), 14 (sinterklaas), 36 (schoolreis) en 40 (toneel)

Feesten en feestdagen: 5 (dierendag), 6 (kinderboekenweek), 14 (sinterklaas), 17 (kerstmarkt), 18 (oud en nieuw), 26 (carnaval), 31 (vrijmarkt – koningsdag) en 39 (verjaardagsfeest)

Kopen: 9 (markt), 17 (kerstmarkt), 21 (supermarkt) en 31 (vrijmarkt)

Dieren: 5 (dierendag), 7 (herfst – dieren in het bos), 27 (kinderboerderij), 28 (lente – jonge dieren), 30 (kriebelbeestjes), 32 (sloot), 33 (dierentuin) en 34 (polder – dieren op de boerderij)

Natuur: 7 (herfst), 20 (winter), 27 (kinderboerderij), 28 (lente), 30 (kriebelbeestjes), 32 (sloot) en 34 (polder)

Vroeger: 11 (piratenschip), eventueel 24 (museum) en 29 (ridders)

Creatief – iets maken: 8 (muziek), 12 (klussen), 13 (werkplaats), 15 (bakken), 19 (verkleeden), 22 (uitvinder), 24 (museum), 26 (carnaval) en 40 (toneel)

Op pad gaan: 11 (piratenschip), 16 (restaurant), 24 (museum), 27 (kinderboerderij), 31 (vrijmarkt), 33 (dierentuin), 35 (vervoer), 36 (schoolreis), 37 (zomer – naar het strand), 41 (tas inpakken) en 42 (op vakantie).

Je lichaam: 3 (gymzaal), 4 (zwembad), 10 (bij de dokter), 25 (kleding) en 38 (je lichaam)

Eten en drinken: 9 (markt), 15 (bakken), 16 (restaurant), 21 (supermarkt) en 39 (verjaardagsfeest)

Kleding: 19 (verkleeden), 23 (beroepen), 25 (kleding), 26 (carnaval), 40 (toneel) en 41 (tas inpakken)

Beroepen: 1 (eerste schooldag – juf), 4 (zwembad – badmeester), 6 (kinderboekenweek – schrijver en illustrator), 9 (markt – marktkoopman), 10 (bij de dokter – dokter), 11 (piratenschip – piraat was vroeger een beroep), 13 (werkplaats – automonteur), 16 (restaurant – ober, serveerster en kok), 21 (supermarkt – kassamedewerker, groenteman en broodverkoper/bakker), 22 (uitvinder), 23 (beroepen), 24 (museum – suppoost, kunstenaar), 29 (ridder – dat was vroeger ook een beroep), 31 (vrijmarkt – verkoper), 33 (dierentuin – dierenverzorger), 34 (polder – boer) en 35 (vervoer – chauffeur, machinist, trambestuurder, politieagent, brandweerman, bouwvakker en gemeentemedewerker op de grasmaaier)

TABBLAD

WOORDENSCHAT

Instructie per woordplaat

Algemeen

De **Algemene instructie woordplaten** vindt u in de tab hiervoor.

Bijzonderheden

Deze woordplaat kan – naast het benoemen van de woorden – ook gebruikt worden om de leerlingen de gang van zaken in de klas uit te leggen.

Woorden in de vakjes

de drinkbeker

het bureau (van de juf)

de deurknop

de gum

de telefoon

de pictogrammen

het potlood

de schooltas

de computer

de juf

het vissenvoer

het digibord / het smartboard

de tekening

het aquarium

de / het liniaal en de hengel

het lesboek

de boekenkast

de knutselspullen

het ladekastje

het rooster

>> VERVOLG >>>

Extra woorden

de deuropening
de drempel
het plafond
de vloer
de vensterbank

de bureaustoel
het laatje
de balpen
de wijzers van de klok
de schaar

de verf
het letterbakje
het elastiekje
de bladzijde

Abstracte woorden

binnenkomen
kennismaken
uitzwaaien
leren
oefenen
lezen

het woord
de letter
opschrijven
in de kring zitten
vertellen
vinger opsteken

drijven
zinken

Vlam het draakje: het draakje zit aan de linkerkant op een tafel.

Verstopt woord: het verstopte woord is **juf**.

j: op het bureau.

u: op de lamp rechtsboven.

f: op het aquarium.

Grapjes

- Raf en Pip hebben een hengel gemaakt van een linaal en elastiekjes. Hiermee laten ze een appel in het aquarium zakken. Zal de appel drijven of zinken?
- In het boek dat opengeslagen op de tafel van het meisje ligt, zie je de plaat waar je nu naar kijkt.
- Het draakje doet mee met de les, alsof hij een leerling is.

De eerste schooldag

door Marianne Minderhoud

‘Welkom Raf. Fijn, dat je er bent. Ik ben juf Jet en ik ben blij dat je bij ons in groep 3 komt. Kijk op je gemak even rond. Je **drinkbeker** en **broodtrommel** mogen in deze bak. Ik hoop dat je zin hebt in je eerste schooldag!’

Raf kijkt nieuwsgierig rond. Er is al een aantal kinderen in de klas. Er wordt zachtjes gepraat. Het ziet er gezellig uit. Raf zwaait naar zijn ouders bij de deur en zet zijn **schooltas** op een tafel. Wat is er veel te zien!

Aan de wanden, op de kasten, op het **digibord**. Alles is nieuw voor hem. Raf ziet **tekeningen**, letters en **woorden**. Gaat hij dat allemaal **leren**? Zou dat hem wel gaan lukken? Raf vindt het heel spannend. Hij ziet aan de muur een paar letters die hij herkent. Pfff... gelukkig. Op een tafel langs de kant staat een **aquarium**. Raf loopt ernaartoe. Wat een mooie gekleurde vissen. Ze zwemmen rustig in het water heen en weer.

Ineens voelt hij een hand op zijn schouder. ‘Tikkie,’ zegt een stem. Hij draait zich om en kijkt in het vrolijke gezicht van Pip. Pip is zijn buurmeisje.

‘Spannend hè, vandaag?’

‘Ja,’ zegt Raf. ‘Ik kan nog niet lezen. Het lijkt me best moeilijk om te leren.’

‘Daar helpt **de juf** ons wel mee hoor,’ reageert Pip. ‘Zullen we eens in de kasten kijken?’ Pip loopt naar een **boekenkast** en haalt er een dun boekje uit. Ze bladert even en begint dan hardop te lezen.

Raf kijkt haar verbaasd aan. ‘Kun jij al lezen, Pip?’

Pip leest onverstoorbaar verder. Het is wel een raar verhaal en Pip slaat erg snel de **bladzijden** om. ‘Dat kan niet!’ roept Raf.

Pip schiet in de lach en klapt het boek dicht. ‘Klopt,’ lacht ze. ‘Ik deed alsof, maar eventjes geloofde je het.’ Pip zet het boek in de boekenkast terug en trekt Raf enthousiast mee naar een nieuwe kast. Op de kast staan allemaal **knutselspullen** en kleine stapels van dezelfde doosjes. In de doosjes zitten letters. Bovenop zit de letter p. ‘Hé, dat is mijn letter,’ zegt Pip en ze wijst naar de letter p. ‘Zullen we een doosje pakken? Kijken of er ook een letter van jouw naam in zit?’

‘Mag dat wel van de juf?,’ vraagt Raf.

Juffrouw Jet begroet in de **deuropening** een nieuw meisje en praat even met haar moeder.

Pip ziet dat ook. ‘De juf is nog druk bezig en we zorgen dat het netjes blijft.’ Pip pakt een doosje van de kast en zet het op een tafel. Het doorzichtige deksel legt ze er naast. Pip neemt het kaartje met de letter p uit het doosje en legt dit op de tafel. ‘Kijk nu is de letter i in het doosje bovenop. Als er nog een letter p is, kan ik mijn naam leggen: p-i-p.’ Pip haalt de stapel met letters uit het doosje en begint te zoeken.

Raf kijkt een beetje ongerust naar de stapel kaartjes in de hand van Pip en naar de juf bij de deur. Als dit maar goed gaat.

‘Ik zie een **letter** r. Van jouw naam, Raf. Kijk maar.’ Terwijl Pip het kaartje met de letter r tussen de kaartjes uit trekt, ziet Raf de stapel met kaartjes in haar hand bewegen.

‘Pas op, Pip! Hou de kaartjes goed vast!’ roept hij. Te laat. Met een zacht plofje vallen de meeste kaartjes op de tafel en een paar op de grond. Beduusd staan

Raf en Pip naar al die kaartjes te staren. Het zijn er opeens wel erg veel. Raf bukt zich om de kaartjes van de grond op te rapen. 'Wat nu?' vraagt hij zachtjes.

'Terug in het doosje doen natuurlijk,' zegt Pip.

'Dat kan helemaal niet Pip. Je weet de goede volgorde toch niet meer?' zegt Raf.

Pip kijkt eerst geschrokken naar Raf en daarna naar alle kaartjes die door elkaar op de tafel liggen. Ze slaat haar hand voor haar mond en fluistert: 'O Raf, ik weet echt niet meer hoe het precies in het doosje zat. Wat moeten we nu doen?'

Pip en Raf kijken naar de juf. Juffrouw Jet geeft een brief aan een vader en staat met haar rug naar de klas toe.

'Ik ga het eerlijk tegen de juf vertellen,' zegt Pip.

'Ja, dat moet, maar ik heb ook nog een ander idee,' reageert Raf.

Pip kijkt verbaasd als Raf nóg een doosje met letters van **de vensterbank** pakt. 'We kunnen proberen om dit goede doosje als voorbeeld te gebruiken.' Raf legt het doosje omgekeerd op tafel. Heel voorzichtig haalt hij de bodem van het doosje af en draait de bovenste letter om.

'Ik begrijp het,' roept Pip. Ze zoekt dezelfde letter uit de kaartjes op de tafel en legt die in het lege doosje. Eén voor één draaien ze een kaartje van de goede stapel om en zoeken naar hetzelfde voorbeeld op de tafel of op de grond. Pip en Raf zijn samen zo ingespannen bezig, dat ze helemaal niet in de gaten hebben dat de juffrouw naar hun tafel loopt. Juf Jet kijkt verbaasd naar wat ze aan het doen zijn en loopt dan weer verder langs de andere kinderen.

'Hè, hè, gelukt,' zegt Raf, terwijl hij het laatste kaartje in het doosje legt. Alle kaartjes zitten weer keurig in de twee doosjes. Hij brengt de doosjes terug naar de kast. Blij kijken ze elkaar aan.

Opeens klapt juffrouw Jet in haar handen. Ze staat naast haar **bureau**.

Langzaam wordt het helemaal stil in de klas. 'Goedemorgen groep 3. Zoek allemaal maar een plekje waar je wilt gaan zitten. Ik wacht tot het weer stil is om samen met jullie de dag te beginnen.'

Raf en Pip kunnen nog twee tafels naast elkaar vinden. Dat is fijn. Ze kijken naar de juf die op de laatste kinderen wacht. Als iedereen zit, zegt juffrouw Jet: 'Er zitten nieuwe spullen in jullie **laatjes**, zoals een **potlood**, **werkboek**, **gum** en **liniaal**. Op het **dagrooster** met de plaatjes en woorden kun je elke dag zien wat er gaat gebeuren. Vandaag gaan we een paar letters leren. Ik heb zelfs gezien dat er al twee kinderen geoefend hebben met de letters die we gaan leren. Knap hoor.' Terwijl de juffrouw dit zegt, geeft ze een knipoog aan Pip en Raf. Die kijken verbaasd naar de juf en naar elkaar. Hoe weet de juf dat nou? Zacht zegt Raf: 'Dit wordt vast een fijn jaar!'

Algemeen

De ***Algemene instructie woordplaten*** vindt u in de tab hiervoor.

Woorden in de vakjes

de hoekbank

het tafelkleed

de ruit / het raam

de vaas

de computer / het beeldscherm

de afstandsbediening

de muis

de spiegel

het bureau

de onderzetter

de bureaustoel

het bestek

de kinderstoel

de (sla)bak

de gordijnen

de deurkruk

de salontafel

de opscheplepel

de eettafel

het dagblad / de krant

>> VERVOLG >> >>

Extra woorden

de deuropening
de drempel
het plafond
de vloer
het vloerkleed

de schaal
de huiskamer /
de woonkamer
de keuken
de slaapkamer

de badkamer
de meubels
het behang
de vensterbank

Abstracte woorden

op bezoek gaan
aanbellen
aankloppen
binnenkomen
de gezelligheid

druk
thuis
aan tafel!
eet smakelijk
ervoor

erboven
er overheen
hieronder
daarnaast

Vlam het draakje: het draakje ligt in het midden vooraan op de grond.

Verstopt woord: het verstopte woord is **kop**.

k: op de rechter eetkamerstoel.

o: op het boek dat op de grond ligt.

p: op een boek op de boekenplank aan de rechterkant.

Grapjes

- Op de eettafel staat een kopje op z'n kop.
- Er is een wortel op de grond gevallen, naast de kinderstoel. Het konijn vindt hem meteen!
- Het potlood waarmee de k is geschreven ligt nog op een bord.
- Er hangt een sok uit de bureaula.

Het huis van Raf

door Fred Diks

‘Ik ben zo blij dat ik bij jou mag logeren,’ zegt Pip tegen haar buurjongen Raf. ‘Ik ook. Je komt precies op tijd, want mama heeft eten gekookt.’

Pip steekt haar neus in de lucht. ‘Het ruikt erg lekker,’ zegt ze als ze **de kamer** inkomt. Ze kijkt haar ogen uit. ‘Wat zijn er veel mensen.’

Raf legt uit dat opa en oma ook mee-eten, net als zijn oudere broer Ali en zijn zusjes Lina en Rim.

‘We houden nu eenmaal van **gezelligheid**,’ lacht de moeder van Raf. ‘Ga lekker zitten. Ik heb een kipschotel met boontjes gemaakt. Die zit in deze **schaal**,’ wijst ze, ‘en een paar Turkse pizza’s. Als toetje eten we straks baklava. Als het uit de oven komt, doe ik er nog honing en suiker overheen.’

Er is nog net een plekje voor Pip vrij aan **de eettafel**.

Rafs vader deelt **het bestek** uit en pakt **de opscheplepel**. Daarmee schept hij het eten voor iedereen op de borden.

Pip vindt de maaltijd heerlijk. ‘Zullen we straks nog een spelletje doen?’ stelt ze voor.

‘Ja leuk,’ zegt Raf. ‘Pesten?’

‘Er wordt hier in huis niet gepest!’ zegt zijn opa. ‘Daar hou ik helemaal niet van.’

Raf schiet in de lach. ‘Dat doen we ook niet. Het is een kaartspel.’

‘Dan is het goed.’

Na het eten helpen Pip en Raf met het afruimen. Ali pakt **het tafelkleed** en schudt het buiten uit.

‘Weet je wat?’ zegt Rafs moeder. ‘Gaan jullie maar even tv kijken. Over een kwartier ben ik klaar in de keuken. Dan kunnen we allemaal met het spel meedoen.’

Raf pakt **de afstandsbediening** en zet de televisie aan.

Even later spelen ze met z’n allen het kaartspel. Pip wint twee keer. De derde keer heeft Raf weer heel veel kaarten in zijn handen. Zijn broer Ali denkt dat hij gaat winnen, maar zijn oma gooit de joker op, zodat hij er vijf kaarten bij moet pakken. ‘Balen,’ zegt Ali.

Zijn opa gooit vervolgens zijn laatste kaart op. ‘Ik heb gewonnen,’ juicht hij.

‘Ik vind er niets meer aan,’ zegt Raf. ‘Zullen we een ander spel doen?’

Pip springt op. ‘Ik heb een idee. Jullie gaan je verstoppjen in het huis. Dan zal ik jullie zoeken. Ik tel tot twintig.’

‘Ja, dat is leuk,’ roepen Lina en Rim.

Pip gaat achter **de gordijnen** staan en begint te tellen.

De oma en opa van Raf zoeken een verstoppje in **de kamer**, want ze kunnen niet meer zo goed lopen.

‘Twintig. Ik kom!’ roept Pip. Als ze achter **de gordijnen** vandaan komt, ziet ze meteen Rafs oma. Zij zit achter **de eettafel**. Opa is er ook snel bij, want hij stond achter het andere **gordijn**.

Pip kijkt achter **de hoekbank** en in de kasten, maar ze ziet niemand. ‘Ik ga naar de wc,’ fluistert ze in zichzelf. Als ze de deur opent, ziet ze Lina en Rim naast de wc-pot zitten. ‘Betrap!’

Daarna gaat Pip naar boven. Raf heeft zich verstopt op zijn slaapkamer achter

zijn **bureau**. Pip vindt Rafs moeder in het bad achter het douchegordijn.
'Nu alleen Ali nog,' zegt Pip. 'Hij is nergens te vinden.'
Opeens hoort ze gestommel op zolder. Ze gaat de trap op. Daar liggen een paar oude **vloerkleden**. Pip trekt met moeite een **vloerkleed** van zijn plek.
Opeens ziet ze de schoenen van Ali. 'Ha ha, jij bent er ook bij.'
'Ai. Wat jammer. Ik dacht dat je me nooit zou vinden.'
Pip kijkt onverschillig. 'Ik kan heel goed speuren. Misschien ga ik later wel bij de politie.'
'Als je mij dan maar geen bekeuring geeft,' zegt Ali.
'Alleen als je niet te hard rijdt en geen boef wordt.'
'Oké. Dat beloof ik.'
Samen gaan ze naar beneden.
In **de huiskamer** kijkt de moeder van Raf op de klok. 'Het is de hoogste tijd dat alle kinderen naar bed gaan. Voor Pip heb ik een matras klaargelegd. De dekens liggen in de kast. Die kun je er zo uithalen.' Ze is onrustig. 'Hè. Ik weet niet wat het is. Eh... Ik heb het gevoel dat we iets vergeten zijn, maar ik heb geen idee wat.'
Pip haalt haar schouders op. 'Ik zou het ook niet weten.'
Na het tanden poetsen zitten de vijf kinderen op het bed van Raf. Zijn oma leest een spannend Turks sprookje voor over het paard Mahmoed en de heks. Het verhaal gaat over een meisje dat met een paard trouwt.
'Dat zou ik nooit doen,' zegt Pip. 'Een paard in huis lijkt me maar onhandig. Ik trouw later liever met Raf.'
Raf krijgt een vuurrood hoofd.
Zijn moeder komt naar boven. 'Jullie moeten nu echt gaan slapen.'
Ali, Lina en Rim gaan naar hun eigen kamers.
'Even een deken pakken,' zegt Pip tegen Raf. Ze loopt naar de kast en doet de deur open. Als ze de deken aanraakt, begint ze keihard te gillen. 'Help!'
Raf springt uit zijn bed. 'Wat is er?'
'Jouw va-va-vader zit in de kast,' stottert Pip geschrokken.
'Hè hè. Heb je me nu pas gevonden?' Rafs vader komt eindelijk tevoorschijn.
'Ik vind dat het verstoppspel veel te lang heeft geduurd.'

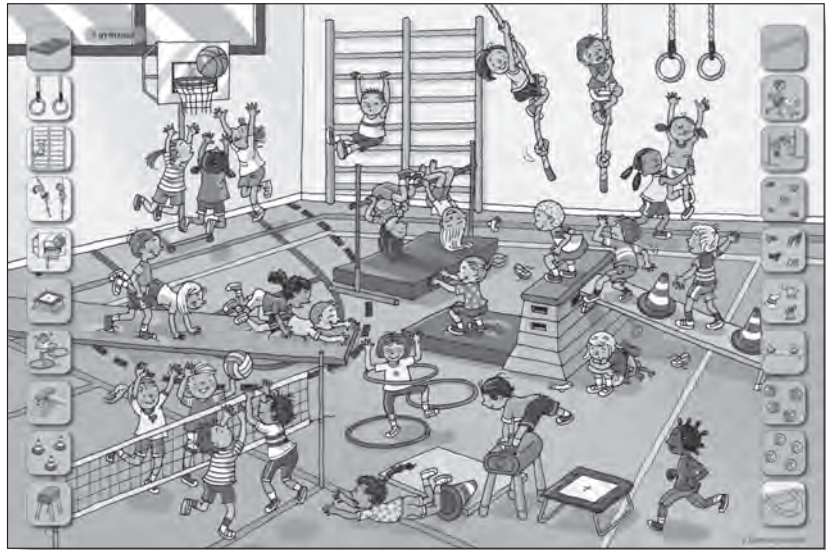

Algemeen

De **Algemene instructie woordplaten** vindt u in de tab hiervoor.

Bijzonderheden

Deze woordplaat kan – naast het benoemen van de woorden – ook gebruikt worden om de leerlingen de gang van zaken tijdens de gymles uit te leggen.

Woorden in de vakjes

de dikke mat

de ringen

het klimrek / het wandrek

de (klim)touwen

het basketbalnet / de basket

de trampoline

de hoepels

de springkast

de kegel / de pylon

de bok

het net

het kruiwagentje

de rekstok

de gymschoen

de gymbroek

het sportshirt

de bank

de basketbal

de volleybal

de lijnen (op de vloer)

>> VERVOLG >>>

Extra woorden

het fluitje	de evenwichtsbalk	de kleedkamer
de lange mat	de acrobaat	
het doel	de speler	

Abstracte woorden

het team / de ploeg	slingeren (aan een touw of aan de ringen)	de spelregel
trekbal	schommelen	sportief
tikkertje	ondersteboven	lenig
omkleden	de snelheid	de oefening
apenkooien	mikken	de warming-up
stuiteren	opvangen	het evenwicht
tikken	vliegensvlug	wankelen
gooien / werpen	razendsnel	de hoogtevrees
af zijn		

Vlam het draakje: het draakje zit onder de bank die tegen de springkast aan staat.

Verstopt woord: het verstopte woord is **bok**.

b: onder de bank.

o: op de bok.

k: op het bord van de basket.

Grapjes

- Het voorste kruiwagentje op de lange mat stort in.
- Het meisje rechts op de rekstok heeft haar schoenen en sokken uitgedaan.
Zoek ze eens op? (Een schoen onder de bank naast de springkast, de andere rechts naast de dikke mat; een sok voor de springkast, de andere op de blauwe lijn iets rechts van het meisje.)
- De ringen rechts hangen veel te hoog voor het meisje.

De gymles

door Fred Diks

‘Nu wordt het pas echt, hè?’ Sem heeft bij de kleuters al vaak gegymd in de speelzaal. Maar nu is hij in de kleedkamer van de grote gymzaal. Sem trekt zijn **sportshirt** en zijn **gymbroek** aan. Milou heeft van haar ouders een roze turnpakje en nieuwe **gymschoenen** gekregen. Hun vriend Koray draagt een basketbalshirt dat twee maten te groot is. Dat vindt hij lekker stoer.

‘Als je klaar bent met omkleden mag je de zaal in,’ zegt juf Nikkie. ‘Doe maar vast **tikkertje** om warm te worden, maar je mag nog nergens aan zitten.’

Sem is als eerste klaar en zwaait de deur van **de gymzaal** open. ‘Wauw. Moet je eens kijken, Koray. Dat wordt vast een coole les.’

Juf Nikkie is in de pauze druk bezig geweest met het klaarzetten van allerlei toestellen en materialen.

Als iedereen in de zaal is, blaast de juf op haar **fluitje**. Snel neemt ze een slok van haar koffie en ze zet de kop op een tafeltje. ‘Ga allemaal op de witte lijn staan.’

De kinderen van groep 3 doen dat snel, want ze hebben veel zin in de les.

‘Spannend.’ Juf Nikkie wrijft in haar handen. ‘Na het beginspel ga ik jullie verdelen in groepjes van zes. Eén groep gaat naar **het klimrek**, een andere groep gaat naar **de hoepels**. Het volgende zestal mag naar **de ringen** en gaat daarna door naar **de trampoline**. De laatste groep probeert **de bal in het basketbalnet** te **gooien**. Later gaan we ook naar **de evenwichtsbalk** en **de springkast**, maar dat kan alleen als ik erbij ben. Nu gaan we eerst tikkertje spelen. Degene die af is gaat met zijn benen wijd staan. Als iemand tussen de benen doorkruipt, ben je weer vrij. Ik zal het even voorstellen. Koray, kom jij even hier?’

‘Is goed juf.’ Koray gaat stil staan en spreidt zijn benen.

De juf gaat puffend op haar knieën zitten en probeert tussen de benen van Koray door te kruipen.

‘Dat past niet, juf,’ zegt Koray. ‘U bent te eh...’

‘Te groot,’ vult de juf aan.

‘Ik spring wel omhoog, dan kunt u er snel doorheen,’ stelt Koray voor.

‘Is goed.’ Juf Nikkie kruipt een meter en komt daarna met moeite overeind.

‘Pfff. Ik moet toch eens wat meer aan sport gaan doen,’ zucht ze.

Nadat ze de groepjes heeft ingedeeld gaat iedereen aan de slag. ‘Als je iets niet snapt, kom ik langs om het voor te doen.’

Sem zit in het groepje met Koray en Milou. Ze beginnen bij het basketbalnet.

Koray pakt de bal op en wil die in **de basket** gooien.

‘Ho, wacht even.’ Juf Nikkie komt eraan. ‘Geef mij de bal maar. Kijk goed hoe het moet. Je loopt naar de basket toe, en intussen stuiter je een paar keer. Als je er vlakbij bent, gooi je de bal erin. Kijk zo.’ Maar de juf gooit helemaal mis. De bal **stuitert** tegen een stapel **kegels**. Die vallen om tegen het tafeltje.

Daardoor valt de kop koffie van de juf op de grond. De juf geeft de bal aan Koray. ‘Zo moet het dus niet.’ Ze gaat snel naar de kleedkamer om een doekje te halen. ‘Hè, wat jammer. Ik was zo toe aan koffie.’

Sem vindt het een erg leuke gymles, want er is veel actie. Als laatste onderdeel komt zijn groepje bij het klimrek.

‘Hier mag je omhoog **klimmen**, maar niet hoger dan de vijfde sport,’ legt juf Nikkie uit. ‘Onder het klimrek liggen dunne matten. Als je een stukje omhoog bent geklommen, kun je tussen twee sporten door klauteren en daarna op de mat springen.’

‘Wilt u het even voordoen?’ vraagt Koray. ‘Ik snap het niet zo goed.’

De juf kijkt naar het hoge klimrek. Ze wrijft over haar ronde buik. ‘Tussen twee sporten door klauteren, dat gaat mij niet lukken. Maar ik kan wel voordoen hoe je naar boven klimt, of kunnen jullie dat zelf?’

‘Ik vind het wel leuk als u het toch even voordoe,’ zegt Sem.

‘Vooruit dan maar.’ De juf zucht diep en klimt langzaam en voorzichtig omhoog. Als ze op de vijfde sport staat, krijgt ze een vuurrood hoofd. Ze zucht nu nog harder. ‘Help! Ik durf niet meer naar beneden.’ Met één hand houdt ze het hout van de sport goed vast, met de andere veegt ze het zweet van haar gezicht.

Milou is verbaasd. ‘Waarom niet, juf?’

‘Ik heb hoogtevrees,’ geeft de juf toe.

‘Wacht maar even,’ zegt Sem. ‘Ik haal meester Bart erbij. Hij kan u wel uit het klimrek tillen.’

‘Zou je denken?’ vraagt juf Nikkie.

‘Vast wel. Hij is beresterk.’ Sem rent snel naar meester Bart.

Intussen slepen Koray en Milou samen met de andere kinderen de dikke mat naar het klimrek.

‘Want je weet maar nooit,’ zegt Koray.

Sem komt al snel terug met de meester. Hij heeft gelijk. Meester Bart tilt juf Nikkie zo uit het klimrek.

Hij moet hard lachen. ‘Ga jij maar even koffie drinken om van de schrik te bekomen, juf Nikkie. Dan zal ik de rest van de gymles wel geven!’